

905055

STRAZNIK

Korony Niebieskiej.
W P R A W D Z I C V
Herbownych Murow strzegącym

Jásnie Wielmożnym łegomości Panu

PAWLE LVDOWIKV
NA SZAWINIE
SZAWINSKIM

Woiewodzie łnowłocławskim, Brzeskim &c. &c.

S T A R O S C I E.

W dzień pogrzebu.

Przes Xiędza FRANCISZKA ELERTA, Zako-
nu Bráci Mnieszych S. F. O. O. Reformatow, Prowincyi
Wielkopolskiej Conwentu Włocławskiego GWARDIANA.

W Kościele tegoż CONWENTV.

Dnia 10. Lipca Roku 1679.

WYSTAWIONY.

Z pozwoleniem Starzych.

W P O Z N A N I V.

W Drukárni X. WOYCIECHA LAKTANSKIEGO

NA HERB Iásnie Wielmożnych Ichmościow
PP. Prawdżicow SZZAWINSKICH.

905055 II

LEW Murow pilnujący w niebo się podnosi.
Pierścień złoty wolności Koronie przynosi.
Bo dawnie PRAWDŻICOWIE, Murem, Rada, byli
Monarchom, y Królestwu którego bronili.
Práwie czuli Straznicy, cnoty przestrzegając
Bogu, Królom, Ojczyźnie miłymi zostając.

Bibl. Jag.

St. Dr. 1985 W 1771/2 (149)

JASNE WIELMOŻNEY
Moiey Wielce Mści Pániey y Dobrodzieyce
IEI MOSCI PANIEY
V I C T O R Y I
z M O R Z Y C
S C Z A W I N S K I E Y
WOIEWODZINEY INNOWŁOCŁAWSKIEY &c. &c.
Moiey Mści Paniey.

*Jásnie Wielmożna Mśca Páni Woiewodzina Inno-
włocławska*

Páni á Dobrodzieyžo moia.

Pospolite v wsytkich axioma, strzeżonego Pan
Bóg strzeże. strażnika tego pilno dusy swey, á cżaz Niebá
strzegacego, ktorego W. M. M. Páni y Dobrodzieyce kazá-
niem adumbrowanego donę, mniemam iż Boska wżawšy w mą-
nutenencya opátzność strzeglá, y nieużytey pożyć nie dáła śmierci.
A lubo exuix skázitelności z Lwa tego zsięte, to mnie ysa. Ciáto
Lew ten o ziemię porzucił, dusę do niebá kieruiac. Corpora ma-
gnanimo satis est strauisse Leoni. Stárożytność pisse, iż Lew
stáwał sie o pánne. Tá bacząc srogość ięgo, koniycya podáła, iż mu
sie dostać miálá, ále, tak żeby surowość swię. drapieżność, y pá-
zury, kły ogromne odrzucił, co Lew uczynił. Niebo iest do dzie-
siaći przyrownáne Pánien. Simile est Regnum cælorum decē
Virginibus. I tan Święty widział ie w postaci sroczney oblubieńcy.
Vidi Ciuitatem Sanctam Ierusalem paratam sicut sponsam
ornatam. Wsýscy się o te stáramy, á że tam drapieżni, gniemi-
wi, mściwi, nie wnida, wsýtko to skłádamy, wostatku y ciáto t y-
but śmiertelności plácac, áby tym prędzey y lekezey doić Niebá, tu

Math.

25.

Apoc. 21.

Eccl. 12.

Judic. 14

Apoc. 2.

Daniel. 6.

zostawieni. Pobożnie zmarły I. W. Woiewoda Lwem będąc mu-
siał lwiego zstawać sercá, ale jednak imoia go I. W. Woiewodzi-
na tak wykwata nastrojność, iż ten Lew złożył wseika suro-
wść, a jednym dobroczynnym y ná ubogie nielce tást awym stał sie.
Dobrodziecem. O Herkulesie, Agamemnonie powiadaia że w Lwib
chodzili skorách. Pan ten pobożnie zmarły aby mu y tá skóznitelne-
go ciała do Niebá niewádzita skora złożył ia, y co ziemskiego zie-
mi, co Boskiego oddał w ręce Bogu. Reuertatur pulvis in terram
suam & spiritus redeat ad Deum qui fecit eum. Niegdys
mężny Samson dzielnie potka się z Lwem y znaczna otrzymawszy
Victoria, plastr miodu zroiacy mi się znalazł w uściech iego pszo-
tami. Declinavit ut videret cadauer Leonis & ecce examē
apū in ore Leonis erat ac fauus mellis. Widzę ia Lwa tego lubo od
śmierci zabitego, jednak przy Victoryi Tryumfuatogo. Widzę
beniem plastr miodu stodkiego IEZUSA, widzę Roi pscoť y Markę
ich Pannę Przenaświętszą z Swiętymi Patronami w uściach iego,
ktorych serdecznym przed śmiercią, y przy śmierci wzywał affe-
ktem. Dobre to y pociesze z tym Lwem sercu W. M. M. M. Páni
z frasmanem potkanie, gdzie (przyszedłszy ut videres cadauer
Leonis) znayduieś takie przy tym Lwie stoczy. Niechże tedy
gerzkośćia nápełnione serce W. M. M. M. PANI stodki Zbawiciel
stodzi, niech mu dobra y pobożna o zbawieniu zmarłego iego Mości
otucha folgę czyni, niech w tym żalu W. M. M. M. PANI práwa
iakoż prawdziwa zostaieś VICTORIA. Zwłaszcza iś ten Straznik
Vincens, ktoremu w nádgrode Straży frukty wiecznego błogostá
wieństvá dáne. Vincenti dabo edere de ligno vitæ. Bo go
światobliwość W. M. M. M. Pánicy przy rzęsiłtych zá duszę iego pro-
wizjach. extraxit de lacu Leonum. A Bog naywyższy Sowitými te
żale y stráty niech nádgradza pociechami. Oco Máiestatu iego pro-
śac w táskę się W. M. M. M. PANI y Dobrodziejki z ubogim odda-
ie Zakonem.

W. M. M. Páni y Dobrodziejci
Naywyżzy fluga y Bogomédica
Xiadz: FRANTIŠEK ELERT Reformát.

Clamabit Leo super speculam Domini, Ego sum. Stans iugiter per diem, & super custodiam meam ego sum, stans totis noctibus. *Isaia 21.*

Zakrzyknie Lew z Fortecy Pánskiej, ia. iezdem, wstáwicz na wednie y w nocy stráß moiey odpráwniac Fortecy, Ia. iezdem. słowá Izáiasza Proroká.

w Rozd. 21.

Lew záryknie/ á kto sie nie zleknie? Mur y sie wálo/ á kto sie nie vmknie? Miecze w glowach wtapiało/ kto swoiey nie schroni? Chorągwie zwilało kto nieucieczce? Pierścien slubny wydzierają/ kto gwałtu nie zawała. *3. S.* ó iak by często gwałtu ná nieprzyaciela dusze z ciał ludzkich wydzierającego/ ná śmierć gwałtu wołać porzeba! ó iak by się od tej murów grobowych by można wmykać ruiny? o iak by wcześniej przed nieuchronnym Bożkley sprawiedliwości/ głowy vchylać mieczem? ó iak by spieknąć od swiata y marności iego zwisać chorągiew/ y całe wszystkim abantkowawey proznościa/ pod Radwanem Chrystusowym Awiego zostać męstwa/ do pierścienia szczyliwey wspinając się wmyślem dopędzać wieczności.

Niemasz sie czego chwycić ná świecie/ z wiatrem wstykło wietwa/ Nam nostri fugiunt, ut levis aura dies. Spaleczyna sie rwie. Si rumpatur, quis refecerit? Złednym ginie atomem/ vix cernitur. Spiesžno vchodzi/ quotidie sepulchro propior. z miesiącem się mieni. Nunquam in eodem

dem statu. 3 bżwiękiem vstaie. Cum esse incipit desinit. 3
 śniegiem topnieie/ Actactu moritur. 3 niska sie rarga/ faci e
 rumpitur, 3 sklem sie clucze pulchrum sed fragile. 3 ombro
 niszczecie/ putatur esse & non est. Kołem się toczy/ Attol-
 lit & deprimir. 3 trzćina się chwieie/ venti ludibrium. A niech
 by nie trzćiniány/ nie nićiány/ nie stómiány/ nie paięczány ży-
 wot nasz był. Niech by go dobrze zwały y/w fortecy zelazne
 klamry zawiwały/ niech by groty grodziły/ niech by wspięci
 na murach pilno (prawdziwi w męstwie/ w śpiałości/ w
 Rycerskiej dzielnosci w Familii zacności) Lwi/ abo Prawo-
 dźciowie życia swego strzegli/ niech by go strzały pogona-
 czykow gonily/ abo ogonczykow oganiály/ Niech by Bra-
 my/ Wieże Basty/ Reduty Grzymalow zbroynych bronily/
 y tam śmierć trasi/ Groty/ dzidy/ strzały/ miecze/ chora-
 gwie oręża potruży/ Mury Wieże powali. I na wysokim
 Senatórskiej godności/ y na najwyższym Królewskiej do-
 stoyności dosięże kolossie.

Kto sie dobrze przypatrzy rozniży/ Która między Pá-
 ny a vbogimi zachodzi/ przyznać musi/ iż śmierć Panow
 wielkich z murow z fortecy do grobu sprowadzá/ w murach
 ich bierze; a vbogich zaś z ziemi tylo bezbronnych do dolu
 wrzuca. Vbogiego lada wiatr powionie/ to go o ziemię/ nie
 ma kto ratować/ Ktory żadnego nie może dowolac się ratun-
 ku/ nie ma kto płakać/ Ktorego zdawna opłakala nędzá. Ale
 do Panow nie przez ieden mur śmierci cisnąć sie potrzeba/ nie
 ieden Sturm śmierć odprawić musi nim Pana vdusi. Musi
 się do Panow śmierć przez Apteki/ iakoby zasadzili stradac/
 przez Medykow iako Gwardia cisnąć z Żukiem trzaskiem o-
 krzykiem przez płacze/ łamieny pokrewnych/ przyiacioli wpa-
 dać/ a postatemu wpadnie a częstokrot zdrada na mury/
 Mors nulli parcat honori. Vbogich śmierć zwoinie łatwo/
 bo sie niemają czym bronić. Ale Panowie/ Ktorzy to mają
 Choragwie Kadwany/ mieczyste Pomlány/ wspięte na stra-
 3y Lwy

zy Lwy nie zaraz się dąbże. Wbogiego śmierć iako chęć
zajaca poiedynkiem wgoni. Ale Pan stawia się iey iako Lew/
ma się czym bronić/ wspiera się z Ezechiaszem aż ku nie-
bu wymyślem wymodli się albo go też wyproszą od śmier-
ci. Wbogiego iak stome/ iak trzcinę śmierć złamie/ bo nie z
niego nie weźmie/ ale Pana iak muru gdzie starby zbiory/
splendory dobywać trzeba/ musi rydlem kopać/ moryka tłuc/
miny a prośe chorob rozmaitych mur ten rozwalając/zasadzić.
wbogi iest iak glina/ co ia deszcz rozklepie/wiatr rozwieje. Ale
bogacz iak cegła mocno wypalona/ ktorey lada deszcz/ lada
wiatr nie zaszkodzi/ trzeba młotkiem różney tłuc to cegle
choroby/ aż ostatekniey dotłucze pusa śmiertelny cegielki.

Nadalszy dowód tego. Król Syryjski woiuiąc przeciw Kró-
wi Izraelskiemu kawalerya swoje tak exhortuje: Non pu-
gnabitis contra, minorem, & maiorem quempiam nisi con-
tra Regem Israel solum. Nie wżaniać żołdaka prostego/ abo
vnder Officyera bą y chodź Maiora nie będziecie/ contra
minorem & maiorem non pugnabitis, samego tylo Króla
Izraelskiego pozyc nam potrzeba. Gdzie aduertuicie śmierć
prostego żołnierza lekce waszy czasem przemija/ bo go łatwo,
kiedy chce zwoiuić/ ale na Pana wspaniałe sile y imper wy-
wiera/ contra Regem Israel solum. Ztąd Achab Król Izra-
elski chcąc aby go śmierć pod wojenna niepoznała kampania/
złożył purpure Królewską/ a iednego żołdaka wdział na
się liberis. Porro Rex Israel mutauit habitum suum & in-
gressus est bellum. A to uczynił aby się śmierci uchronił/ wie-
dzac iż na Pany y wielkie Stany wielka zawsze poręga/
wielka pogonia/ a zwłaszcza pod wojenna pore gdzie śmierć
przez nieprzyjaciela y wnąyobronieyszey Królów/ Heermanów/
Panów dobywa fortcey. I nieomylnie poznoli przedtoli
śmierć swego dokaze/ zdradeli strumienili fortcey dobedzie/
na murach wsiędzile/ y ztamtąd/ naipoteżniejszyego Lwa zwa-
li/ y do grobu w wali/ y cale nayoobronieysze zburzy zminu-
ie Król

3. Re

22.

Ibidem

v 30.

n lib.
ed De.
s sie
mut:

le Krolestwa. Defenie. o tym Philo Hebraus. Ante Macedo-
num imperium inclita fuerat Persarum felicitas; sed vna di-
es tam ingenti Regno finem attulit. Aegyptiorum perampla
& magnifica potentia; sed nubes in modum eius felicitas præ-
terit. Quid Aethyopes? quid Cartago? quid Africa? quid Pon-
tici Reges? quid Europa Asiaq; & vt compendiò dicam totus
habitabilis Orbis. Nonnè more naus, susq; deq; iactatæ ma-
rinis fluctibus, nunc aduersis ventis, nunc secundis vitur.
y Konkludnie. Nihil igitur est in humanis rebus, præter vmbra
auramque leuissimam, sine mora præteruolantem, eunt enim
vtró citroq; tanquam æstuaria. Hæc ille. Kwitelo przed
Macedonskim Panowaniem Persow Krolestwo/ az ci o ieden
dzien precz zburzone zginelo. Egypetu magnificentia wszy-
etnim wiadoma byla az ci iak oblog ubiegatocy przemienila.

A Cartago/ Afryca/ Europa/ Asia/ nie bawiac wszytek
swiat izalif nie przemila/ izalif sie nie ruinuje/ izalif sie nie wa-
li? Izalif Krolom z glowy korony/ Marsalkom z retu lasti
Hermandom bulawy/ Kiozecie Mierzy nie wpadalo/ w grob nie
wpadalo/ a przecie ludzie tego nie wwarzalo/ iz smierc y przez
mury do nich trafil/ a kazdego wloch grobowy wsadzil.

Wkradla sie zdrayczynna w Herbowne Jasnie Wielmożnych
Prawdzykow mury/ rożnych zażywając Seratagemmatow /
co tym to dwym atakowala Lwa tego sposobem/ to ta to
owa szemniac choroba/ ale zarowne wielki odpor uznala/ za-
pilnym Twoim Jasnie Wielmożna Woiewodzina Inno-
wloclawska staraniem/ izes Victorya bywasy dlugo wrym-
phowala/ zes smierci murow tobie ulubionych ruinowac /
Lwa wlochanego zabierac/ Pierscienu slubnego lamac/ wy-
dzierac nie dala. Zarowne przy nim Victoria byla/ bo smierc
na gotowego/ dobrze po Chrześciansku szalem strucho serdes-
czno schodzacego/ Crucyfix z łzami caluicego (co w oczach
moich bylo) trafila. Garnol sie ten pobożny Pan do Boga
serdecznym wzywając racunku tego affektem/ do Przenasw:
Panny

Panny się wcielił/ do Opra świętego Franciszka/ Augustina/
 świętego Antoniego/ Do marta/ w których to wystąpił je miał
 obfitosc Kapłanów (co jest wielka szczęśliwość) z ich Za-
 konów przy śmierci. Którym nawet mowę zamknęły/ raz
 podwładzicia y więcej/ y mnie samemu powielekroć ręce sci-
 śtając znał żalu serdecznego za grzechy dawał. Oczy wo-
 braz Naswieśey Panny wlepiły/ Krucifik do serca przy-
 tuliły/ stawil się mężnie tak Lew śmierci. Iustus quasi
 Leo confidens. Szczęśliwy kto tak otrzymuje Victorię/ bo
 mowi Gregorz S. Mors ipsa cum venerit vincitur? si prius-
 quam veniat semper timeatur. Na gorowego z dobro di-
 sposicia schodzącego śmierć trafia.

Prouer.

Gregor
 hom.

Wice pokaze iż ten Lew wspięty/ Straz pilna odpra-
 wiać Herbowney murów swoich fortecy/ od ruiny se nie-
 przylaciełstey/ Victorię otrzymawszy salował. Ty który
 strzeżesz Fortec y Murów dusz naszych. Nisi Dominus cu-
 stodierit frustra uigilat qui custodit &c. Który iakż Lew
 VICTORIA (dat cui vult) zawoła w Twojej piastunie manu-
 tenentii. Vicit Leo de tribu Iuda. secundum reym saluaty.
 A my też strzegac zbawienia naszego/ pilney Lwa tego chciey-
 my przypatrzyc się vigilyi

Psal. 1

Apoc.

Z przyrodzenia Lew Straznikiem/ nigdy nie spi zawoła
 wigiluje; Oczy nie mruży/ ale otwarte y leżąc czuwa/ zed
 Lwa na Watycanie w Rzymie w Palacu Papiesskim obacz kto
 chce leżaco odmalowanego/ ale oczyma otwartymi/ straż
 pilna odprawiającego/ z taką inscriptia. Dormiens uigilat:
 zed Grece y Starożytności na drzewiach kościelnych w Pa-
 lachach Panich Lwy malowali/ rzaiące iakoby straż iakż
 stawiali/ przydawszy epigraphę: non dormit qui custodit. I
 sam Krol Salomon Lwy za straż najsławniejszą/ około Thro-
 nu swego locował. Leonēs stabant iuxta manus singulas,
 & duodecim leonculi stabant super sex gradus hinc arque
 inde. Wyrażil dobrze Poeta Lwa Straznikiem.

3. Reg.

ut: in
Item:
vel: in
i: cap:
46.

us Apol:
rog: 19.

Est Leo sed custus, oculis quia dormit apertis.

Templorum idcirco, ponitur ante fores.

Przetoż że wſzytkich zwierzoſw drapieżnych/ które paſzury za-
trzymione maia/ wſzytkie ſię ſłepo rodzą. Sam Lew tylko
co zrodzony/ żaraz okiem błysnie/ iakoby czynnym ſtrażnikie
ſię pokazuiać. Plutarchus go nazywa Animal ſolare, zwie-
rzem ſłonecznym. A Egypcianie chcec pilnego/ czuinego/
y na wſzytkie ſię ſtrony oglądaiącego wyrazić człowieka/ Lwia
głowe z otwartymi adryſſowali oczyma. Vigilantem sedu-
lumque hominem, aut etiam custodem ostendentes, Leonis
caput pingunt. Prawdziwoſka ſtraz Prawdzycomie/
nie malowani ale żywi y prawdziwi w Meſtwo w dzielność
kawałeczkę Lwi w Kroleſtwie naſem/ Jaśnie Wielmożni
SCZAWINSKY odprawowali. Co SCZAWINSKI to Straz
znik/ to Prawda albo prawdziw/ to Lew/ nie już tylko her-
bownych murów ſtrzegacy/ ale teſz Kroleſtwa całego/ y Ko-
ściola S. Catholickiego pilnuiaćy. Same te Radwani her-
bowne J. W. Jędr. pp. VCHANſKICH, z tymi Lwami
ſtrawionę ſwiadkiem/ iż o Kościol y za Kościol dzielnie
ſię winowali. Same niaczę abo Pomianę/ Domu Młacie-
rzyſkiego J. W. Jędr. pp. SOKOŁOWSKICH, nie-
przyjaćiol od murów Kościola Bożego/ Rzeczypoſpolitey
odpłata. A ci Lwi wſpici Ci SCZAWINSKY, na tę y
na owe ſtrone oglądaiac ſię/ Pierścien złotey wolności/ w ła-
pach piaſtuiać/ one wielkimi mądremi w Senacie ſiałowali
radami.

Jęſze za Semowita Kiożęćią/ czterysta lat y daley zło-
ta kierowali wolności/ kiedy Dąbziog SCZAWINSKI la-
ſte Maſkalkowſka piaſtował/ a Dobisław SCZAWINSKI
Woiwoda Rawni złota w Senacie ſacundia Muru Wyczy-
ſte wſpierał. Tęż Brzeſcy/ Innowłodawſcy Woiwodo-
wie/ Leczyccy/ Sochaczewſcy/ Innowłodawſcy Kaſtella-
nowie SCZAWINSKY, którzy to mury do murów/ obro-

ne t
ſto
wn
caci
pra
Je
pra
ſti/
Ka
wſ
Ka
Kto
mia
pra
Se
gi
na
eſſe
par
rel
ne
libe
w
de
rad
ia/
go/
Zac
zy
Ea
uel
niſ
mu

ne do obrony/ Fundatorami Rzeczyckich/ Szawinskiich R/a.
 ktorow zostaiac/ przydawali. Ale to swiejsze rzeczy/ o da-
 wnych co mowic/ iako Prawdzicowie Kosciola swietego/
 calosci Rzeczypospolitey/ Arte & marte bronili. Franciszek
 Prawdzic Biskup wloclawski. Tuz Pioterowie Poznanscy/
 Jan Mikolay/ Stanislaw/ Dobislaw/ Ploccy Biskupowie/
 pramdlni Prawdzicowie/ Andrzej Plocki/ Mikolay Bel-
 ski/ Wojewodowie/ meźni y odwazni w Senacie y obradach
 Rzeczypospolitey Lwi/ pilni stroze. ktorzy to pilne oko na
 wyszkie strony mieli/ ktorzy bez Interessow/ Privat dobro
 Rzeczypospolitey y Slacheckiey wolnosci promowowali/
 ktorzy nie to coby iaktymi faworami/ respektami/ tracic
 miało/ ale co prawda a nie grzech/ iako Prawdowie/ albo
 Prawdzicowie/ w Trybunalach/ w Senacie/ na Seimach/
 Seimkach/ y gdzie tego byla potrzeba/ przeszkadzaiac powa-
 gi maiestatom Pauskich/ y calosci Rzeczypospolitey mowili/
 na pamiec wneli one Sententiae: Senator in Senatu, Auditor
 esse debet sententiarum Reipublicae conducibilium, etiam si
 parum iocundae auditu fuerint, & aliis in uerbo adulationes
 relinquendo, contentus rebus uilibus. Increpans admo-
 nens, castigans, non arrogantem insanamque, sed sobriam
 libertatem proferens. Ale na cos ia stare dzicie wspominau
 w oczach waszych znaliscie y znacie/ zasiadaliscie/ y zasiada-
 cie z Jesnie Wielmożnymi SZAWINSKIMI, ktorzy miedrymi
 radami/ Kawalerska dzielnoscia/ Rycerska odwaga/ salwu-
 la/ ratunia/ bronia/ wspierala/ szzego muru Kosciola Boze-
 go/ Religii swietey/ y caley Rzeczypospolitey. Tey Familii
 Zaczney w godnosc/ zacnieyszey re miedro y pobożnosci/ stuz-
 zy to/ co o dobrych Senatorach Orator Rzymiski napisal:
 Et boni Senatus cum auxilia Reipublicae labefactari, con-
 uelliq; videat, ferre opem Patriae, succurrere saluti, fortu-
 nisquē communibus, suam salutem posteriorem salute com-
 muni ducere, intercludere omnes seditionum vias. Santa

Philo Tu
 Lib. de l
 seph.

Cicero
 Cato Ra
 vio.

osoba Pańska/ Jasnie Wielmożnego Jegom Pana Pawła
 Ludowika na Szawinie SCZAWINSKIEGO/ Woiewody
 Junowclawskiego/ y swoje y tak wiele Przodków swoich
 dzielność/ na obo pokazue. Latą swoje pobożnie zmarły
 Pan/ wstrzkie na straży y wigilii/ Bogu/ Krolom/ Rzeczy-
 pospolitey/ y Familiei strawil. W młodości dowcip wielki
 ostrzył/ teorymby mądre w dalszych leciech (toru Przodków
 swoich nie miłaiac/) rady w Senacie dawal/ tak że nie tylo
 Oratorem/ Philosophem/ ale y Theologiem w naukach byl.
 Tak wyostrzony geniusz miał/ wyostrzyć sabelle na nieprzy-
 iaciela kazal/ y miał Choragiew Pancerna pod Berestecz-
 kiem/ dzielnie y odważnie stawal. Potym Wsarsko wielkim
 Kościem konserwuiac choragiew/ broczył nie raz we krwi nie-
 przyjacielskiej/ iako Lew wpadał z Muru do muru nieprzyja-
 cielskiego/ pierśi swe y krew Bogu na chwałę/ Religii świę-
 tey na obronę/ Rzeczypospolitey na przysługę consecruiac/ y
 nie jednego/ pod incuria Szwedzka/ Młucansta/ Węgiersta/
 Roszacka/ chorągwia swą od Murów Wyczystych odegnal
 nieprzyiaciela. A chcesz wiedzieć iak się Bogu ta iego po-
 dobala resplenda. Sluchajcieś co mowi Chrystus do Birgit-
 ty S. o żołnierzach. Milites mihi inter omnes ordines placu-
 erunt, quia uouerunt quod habebant charius, scilicet san-
 guinem suum pro me fundere, per quod votum mihi sum-
 me placuerunt.

Miałam dawniejsze Lwa tego odwagi y meśtwol/ świeżo-
 szegoście się napatrzyli w Toruniu / iako dzielnie stanął we
 drzewiach Kościelnych v S Jakuba / nie już rżnięty/ abo
 malowany Lew; ale żywy Jasne Wielmożny Woiewoda/
 y Rosciol odebrawszy Heretykom/ y bogim oddał Panienkom.
 Tym o iaku Bogu przysługę/ Chrześci. stwu wizerunk zar-
 liwości/ potonnym wielkom pamiętkę zostawił/ chcecie brać
 w uwagę. Pokazal w tym jednym Heroicznym akcie/ wstrze-
 kkie Theologiczne y Cardinalne Cnory / Wiate żywa/ y pra-
 wodziwa/

wd
 iey
 3 p
 po
 fca
 nieg
 kare
 dna
 wie
 ście
 che
 the
 bit
 prz
 her
 prz
 we
 we
 bod
 rzy
 ega
 wil
 cun
 oni
 gnu
 2 n
 nes
 gila
 ied
 to
 po
 flin

wdziwa/ Uład się nie wstępliwą/ Miłość ku Bogu y Religi-
 iej S. wyświadczył niekłóliwą: iż mogli na ten czas Paweł
 z Pawłem mówić. Quis nos separabit à charitate Christi. *ad Rom.*
 Pokazał roztropność poważną/ temperament affektów/ cęsti-
 ficację męstwa/ execucia sprawiedliwości. I chodź złote do
 niego toczyły się bryły/ chodź posłusne w corruptii doganiały
 karecy/ choć wielkie wielorakie dysydenci dawali prezenci/ ża-
 dna go nie wiodła chciwość/ sama tylko triumfowała spra-
 wiedliwość. Stał jak Lew y zakrzyknął przy murach Ko-
 ścielnych/ strzegac y broniac Fortecy Państwa. Ja jestem/ kto
 chce niech się zemna y sam a sam (jako drugi Dawid z Golia-
 them) o Boga Izraelskiego/ o Kościół S. iego bię. Clama-
 bit Leo super speculam Domini, ego sum &c. Stawam tu
 przy drzwiach Kościelnych jako Lew na straży/ nie wypuścę
 herezyey/ nie dopuścę by mi tu trupem paść/ by mi tręto
 przelać inšey nad moję Religiey. To to affekt y effect żarli-
 wego Katholika/ mądrego y odważnego Senatora/ prawdzi-
 wego pilno Boga y Kościoła S. strzeżonego Strażnika. O-
 boday się taka żarliwość w Panach w Królestwie naszym za-
 rzyla! Boday taka święta cholera każdego rozpalila/ boday się
 taka pobożność w Katholikach zjawila.

Wszyscyśmy strażnikami/ ale podobno śpiącymi. Postać-
 wil Pan na straży Vcznie swoje. Sustinete hic & vigilate me-
 cum. Vigilate & orate vt non intretis in tentationem, aści-
 oni zaśneli/ iedney godziny wigilować nie mogli/ zganił on ich
 gnusność oną: Sic non potuistis vna hora vigilare mecum.
 Nam ustawieczna kazano odprawować vigilia: vigilate quia
 nescitis quā hora Dominus vester venturus sit. y znów: vi-
 gilate quia nescitis diem neque horam. Wszytek żywot nasz
 iedna straż. Vita mortalium vigilia. Przeróż straż za-
 konu Bożego/ straż dusze od nieprzyjacieli/ bron ośa od sła-
 poty/ ucha od głuchoty/ ręki/ nogi od paraliżu/ nosa od zara-
 żliwego sintrodu/ języka od wielomówności/ kłamstwa/ przysięgi

Custodi

ad Rom.

I. Reg: 1

Math: 26

Math: 24

Math: 25

or: 4.

9.

rci 9.

Custodi igitur te metipsum & animam tuam sollicite. Seruez
pilnie siebie samego/ y duszy twoiej: mowi Pan Bog wfe-
chmogacy. Na coś to dusze strzedz? albo wleciec? wzdyć is
w ciełe iako w murach iako w fortecy zawarto? siedzi w ciełe
iako Lew w murze; A ktore dyś ma wleciec kiedy w dobrym
zaimknieciu. Im lepsze tym niebezpiecznieysze/ tym przodey d-
sza z niego wleciec. Im oko pięknieysze tym szkodniejszy. Zap-
rzyś się okiem/ wlepiś oko w oko/ aż ci dusza zżenica wle-
ka/ ieżli pożadaś czego nad słusność/ y masz complacencia.
Lepiej moja rada wylup to oko/ niech wyćiecze. a dusza nie
wleciec. Si oculus tuus scandalizat te, erue eum, & pronce
abs te. Im masz wsta pięknieysze tym niebezpiecznieysze/ im ie-
żył wymownieyszy/ tym pod czas szkodniejszy. Dobrze pi-
knie mowiś/ ale złe szpetnie radziś/ co dusze wblad zaprowa-
dziś/ kiedy owo nie iednego contractem S. Jankim/ albo
raczej nie słusnym/ w pole wyprowadziś/ nato y owo namowiś/
osukaś/ obmowiś/ na honor który equiparatur vitæ nast-
piś/ ius na ten czas dusze odstapiś. A wiele was takich po-
rachuycie się. Masz rękę dobra ale nie szodra/ y owsem wy-
dzieraioca/ cudzego pragnoca/ chiragra cie trapi/ sićciś
rękę do dania/ ale nie do brania/ wydzierania/ też dusze z ciała
by na pięknieyszego/ na kosztownieyszego wydzierasz. Masz no-
ge nie chroma/ nie kaleka/ nie pedogrył z ciebie/ ochroniasz się
choć masz za co/ winą nigdy nie piasz/ ale ieżli ta noga/ nie
tam gdzie droga/ idzie do Boga/ wstanieś/ odbieży nie dąsa.

Devia saepe via est, multos sua meta fefellit.

Ne malè deflectas, est tibi meta Deus.

Ala? a glowym zapomniat; masz glowę/ niewiem czy glowę/
czy glownia nazywać by is potrzebą/ nie ieden się na tę glo-
wie/ ba y nie raz sparzy/ nie iedna rada była zdrada/ nie ieden
wykręć starym niezbożny/ wykręćć dusze z ciała kiedy owo
złażdyem pięknie/ znikiem szczerze. Wspomniey na myśli/ phan-
tazye/ chimery i. co się ich przez moment w glowie twoiej
perot.

por
saw
sni
pi
pi/
cz
arg
wie
pin
pr
ad
dili
nu
infi
mu
per
un
rob
ru
ofu

St
cun
abo
w n
wie
dic
&
wte
za
wig
cia
litia

poroi. Czyć sie tam offy/ bacy/ sieraenie zalgli/ co gromo
 sawse robis/ brzeć tam iakis brzeć y dzwieć stychac/ wla-
 snie kiedy owo wiaka miednice na pęczoly vdersa/ to sie flu-
 pia y wpadna: tak też vstysy drugi/ brzeć miednicy zuszpu-
 si/ albo tetęd Dżianetow/ rumon Tzapolicanczykow/ ta y
 cząsem olendrow/ aż ci wpada. Vstysy dzwieć złota siebra/
 argenteryi/ Galanteryi/ aż ci głowa tak robi że y same sprá-
 wiedliwość niecie / cnote banitwie/ Religia infamwie/ ofsta-
 piusy Boga prawego/ do złotego cieła albo iakiego Baala
 przysławsy/ niezbożności famwie: O conditiones miteras,
 administrandarum Ciuitatum & Prouinciarum, In quibus
 diligentia plena Simultatum est, negligentia vituperatio-
 num: vbi seueritas periculosa est, liberalitas ingrata, sermo
 infidiosus, assentatio perniciofa, frons omnium familiaris,
 multorum animus iratus, iracundiæ occultæ, blanditiæ a-
 pertæ. Venientes Prætores expectant, præsentibus inserui-
 unt, abeuntes deferunt. **Alowi Orator Rzymi:** Przetosť
 rob głowa iak chceś/ iezli niesprawiedliwie żyieś/ głowa mu-
 ru nieprzebieś/ muru niebieskiego. Radzi tedy Bog/ bądź
 ostrożnym/ custodi temetipsum, & animam tuam sollicitè.

Lucz 12. **Beatifikuie słowo Przedwieczne wśyctich**
 Strazników/ pilno zbawienia strzegacych. Beati serui illi quos
 cum venerit Dominus inuenerit vigilantes. **Prawdzicem/**
abo Prawda Bog przywilei pieczętuie/ że im za one Straz
w murach niebieskich fruita wiecznego nadgrodzi Błogosław-
wieństwa/ a nad to kredensować im do stołu będzie. Amen
 dico vobis quod præcinget se & faciet illos discumbere,
 & transiens ministrabit illis. **Alie tak/ iezli na pierwszey/ y**
wtorey/ y trzecię Strazy uigiliacych ząstanie. Co to prośe
za straz? y czemu nie za iednę/ ale y drugo/ y trzecio dopiero
vigilia płaca. Ktoraś to pierwsza? Ktora wtora? Ktora trze-
cia vigilia? Na zrozumienie tego słuchaycieś Joba S. Mi-
 litia est vita hominis super terram. **Wśyscy żold Żolnieści**
 proma-

Cicero
 p. Flacco

Lucz 12

Iob. 7.

prowadzim/ a w Woysku gdy obozem leży / są trojkie strazy
 od nieprzyjaciela. Pierwsza podstuchy/ druga odwodnia/ trze-
 cia straż placowa. Bron Boże podstuch wtrudna/ złe; druga
 straż zlapaia/ gorzy. ale gdyby placowa zginęła naygorzej/ bo
 by wszystko Woysko wszystko Oboz szwankował. Ponieważ
 tedy żołd żołnierski prowadzimy/ trzy straze odprawiamy.
 Pierwsza podstuchy/ gdy człowiek w dzieciństwie pyta sie/ baba
 da/ przysłuchywa/ to temu to owemu/ a daj Boże by czemu
 dobremu/ żeby Boga wolającego/ Rodziców napominających/
 Mistrza nauczającego/ Summnienia od złego odwodzącego słuc-
 chał. Druga straż jest w młodziaństwie iakoby odwodnia/ tedy
 to Szatan/ Świat y ciało od Boga odwodzi/ a do Świato-
 wey lubości/ do oczu y ciała pożądliwości przywodzi. Trzecia
 straż już w postanowionym wieku/ w takiej lub owej wos-
 tacyey/ kiedy już placowa straż/ że stanie para ludzi na kobier-
 cu/ iakoby na placu/ albo przy Oltarzu iakoby na ofiarę. Albo
 też ta placowa straż przy śmierci/ kiedy na plac wieczności spro-
 wadzaia/ kiedy nam z placów / Palaców / czy placem tych
 ziemskich wstępować każą. Tych tedy trzech wigilij o iako pil-
 nować potrzeba? Wiako dzieci poiki młode rozga okurzac/ że-
 by sie porcył gdy ich Świat kurzyć y burzyć będzie nie bali/
 żeby ich poiki są na podstuchach / poiki słuchaia Rodziców/
 Nauczycielow/ nieprzyjaciel nie porwał; dopieroż w młodziań-
 stwie/ odwodzić trzeba od złego/ laiać/ ganiać/ karzać: Argue,
 increpa, obsecra, erit enim tempus, cum sanam doctrinam
 non sustinebunt. Ale już w postanowieniu/ ha tu dopiero
 strazy potrzeba. Strzeż Boże swego nie pilnowały/ cudzym
 zostawać strażnikiem / y wstąpić z placu doskonałości/ albo też
 poprzysięgley miłości: Strzeż Boże/ nieostrożne prowadzić
 życie/ toby y ta ofiara przy śmierci szwankowała wigilia.

Odprawił te trzy wigilie trojaka straż ten Lew/ Herbo-
 wney duży strzegac fortecy. Straż dziecienna/ iakoby pod-
 słuch/ słuchaiać Rodziców Jasnie Wielmożnych / słuchaiać

praw

ad Ti-
 moth: 4.

praw Boskich/ Koronnych/ y náuk wyzwolonych. Tłumacze-
 ia Astrologowie iz między wszytkiem i Zodiaku Constellacia-
 ni/ ta Etora Lwem nazywamy/ naycelnieysza iest/ abowiem
 Lew iest domem słońca między Plánetami náicelnieyszego/
 pod tym Eto sie rodzi Pláneta/ tedy sprawiedliwym/ wśpá-
 niałym/ dostacnim/ humoru dobrego/ Phántazyi Páńskiej/ y
 wśelkich przymiotow/ ktorými innych celnie pelen bydz mu-
 si/ poniewaz go sam Jowisz naywyższy w proteccya bierze.
 Leo Regium signum est, quò fit uti à sole & Ioue felici-
 tèt irradietur, Regios spiritus in natis ipsis excitet Regiam-
 que generositatem. Pod Lwem sie albo raczy z Lwa ones
 go Cnotliwego/ wieczney pamięci godnego Woiewody Brze-
 skiego Prawdzica/ Jásnie Wielmożny Woiewoda przedził/
 Etoż w nim Páńskich od dziecinstwa nie widział przymiotow/
 Eto go rozsádnym obyczáiw przystoiny y sęca wybornea
 go nie znał; to w dziecinstwie. A coż w młodziństwie. Ó tak
 pilna Rycerskiego chwyciłszy sie dzieła odprawował vigilia/
 meżnym y dzielnym w rożnych wojennych okazyách/ náplá-
 cu Marsowym świadczyl sie Kawalierem. Symbolista dáł
 odrysować Lwa idącego a hufce drapieżnych niedzwiedzi/
 Tygrysow/ Rysiw/ Lampartow/ laskowych wilkow/ chy-
 trych Lisow/ przed nim na ziemi podałacych/ z takó inscrip-
 ptis. Sola praesentia terret. Kiedy więc ten Lew z swymi
 Chorągwiámi tak Polskiego lasko y Cudzoziemskiego zacięgu
 do nieprzyziaciela szczył/ Niedzwiedzie z Adnieprscy/ Ukra-
 ińskie bestie / wilcy Krymscy/ y inne nieprzyziacielskie byli przed
 nim upadaly. I teraz pod te Campanie Turcka Szwadron
 iego dobrze zarósł w okazyach stawal. Symbolista adrysó-
 wał Lwa/ zwierzá wielorakiego rykiem samym stráśzącego/ y
 takie przedał epigraphę. Nullius paver occursum. Nie strá-
 szał y temu Panu były Pultki/ sotnie Kozáckie/ Batalie Szwes-
 dzkie/ Inouskie Tatarskie/ Mulsanskie/ Wołoskie/ Węgier-
 skie/ strzegł murów Oczyszcz Krolestwa tego. A w trze-

Ponta
 lib.
 de Leo

ciey wigilii nigdy bez Victoryi. Dal mu Pan Bog skromnie-
nie z Domem Jasnie Wielmożnych Jhnm. pp. TRZĘ-
BVCHOWSKICH. Stanał na placowey zwiastu Mażenstkiego
Strazy/ iako przed każdym tak y przedemna nie raz/ nie
dziesięć/ Bogu wydziałować sie nie mogli za to/ iż go przez
i: 26. takiego chciał obłogostawić Przyjaciela. Mulieris bonae, be-
tus Vir; Iż na Bog dał tak znaczno/ y sacna/ mężna/ y
światobliwa Victoria/ ktora zwyciężał co jest rzecz nader
wielka/ y hamował siebie samego. Fortior est qui se, quam
qui fortissima vincit mania. Ale podźmy do śmiertelney wi-
gilii/ stawa śmierać na placu; stawa dosyć rezolucnie pobożny
Pan/ wołey sie Boskiey conformować; niech mie Bog we-
źmie by y teraz lesli wola iego/ byle był miłościwo grzechom
moim/ z taka to morell rezygnacją y affektem/ iako na pobo-
żnego przynależy Catholika. I gdym go w myślach głębo-
kich będącego/ w czyniby tak myśl wepłł y oczym sie zamy-
ślił/ spytał. Westchnowşy rzeczy/ o wieczności. Brownaleś
sie tu Cny Woiewodo z Królem Izraelitim w takichże my-
ślach w chorobie śnać będącym. Annos aternos in mente ha-
bui.

Radbym wiedział/ czemu to sprawiedliwy Lwem sie na-
zywa. Iustus quasi Leo confidens. Hugo Carenis, piękna
er: 22. tego baje racya. Leoni comparatur iustus, quia sicut Leo ru-
gitu suo, stare facit animalia, & cauda sua describit limites,
quos non audent pertransire; ita iustus rugitu compuncti-
onis, animales metus compescit, & cauda, id est, considera-
tione mortis, limites describit eis, ut non procedat ulterius.
Do Lwa sie sprawiedliwy comparuje / bo iako Lew rykiem
swoim/ Wszystkie tamuje Zwierzęta/ y ogonem kryśli im
granicę ktorych przestąpić nie śmieia; tak sprawiedliwy ry-
kiem kompunkciey serdeczney / bestyalstkie hamuje / y tamuje
namiętności / a koncem życia swojego / consideratio śmierci
im opisuie granice. Pamiętał ten Lew Jasnie Wielmo-
żny Wo-

żny Woiewoda na śmierci/ y w pilna biorac novissima confide-
 ratia, serdecznym ryklem compunkcyi z obfitemi łzami taniu-
 iac y haniuiac wśelkie popędliwośći / blagat Młajestac Boga
 Wszchemogacego. Alako Lew polowu swego wjyca innym
 zwierztom/ tak ten pobożny Pan miał prz y wielkiej godno-
 ści wielkie dostatki/ wdzielalich w boglin Zakonom. Swiadkami
 tego Zakony Dominika świętego/ Franciszka świętego/ y inne
 ale też nayośbliwszym sposobem Patroſti/ Podgorſti/ Łabſki
 Braci moiey Konwent: o Wioelanku co mowić / nigdy z
 szkodrobliwocy munificentyi Państwa tego Szpiarnia y piw-
 ca Kłasztoru tego nie wałowala. Tule zaraz/ nie zaraz Bracia
 moji takiego Oyc a Dobrodziecia w tych Rzeczach mieć będzie-
 cie/ miano wielki a tey stracy nie powetujecie/ co potomno odda-
 wac winniſny wdzięczności.

Ieremie 1. Obaczył raz nie widano Straż Prorok Pań-
 ſki/ spytany od Boga coby widział/ odpowiedział. Virgam
 vigilantem ego video. Rzy na podſłuchach na straży widzę.
 Cudowna iakaſ vigilia. Czyli to taki Pan Kapitan/ Maior/
 Oberſtzer/ General Regimentu odbiegł/ boć ſie to czasem przy-
 truſta: Czyli też Szylwach od piżi/ częſcia z biedy że nie da-
 dżiano/ częſcia że iść nie dano/ częſcia że kłiem opprimowa-
 no/ wſzedł. I tak Jeremiaſz/ ſtołaca na ſylwachu bacząc piżę
 nie ſtyſzac verbo wołalacego/ mowić że kłey tylko widział
 na straży Virgam vigilantem &c. a strażnyk kedy? Czyli też
 to nie pancerzika korego obbległa dżida/ abo nie Wſarzali
 kopia/ boć drugiemu łatwiey po izbie do kół wywinąć/ a niż
 ſie chyżo w obaſie z kopia wwinąć/ lekczeyſka drugiemu za
 zdrowie ſpełniając y zdrowiem ſpełnić/ a niżli ſie o zdrowie mi-
 ley Młatki Rzeczy po: zaſtawić/ doſć/ że ma poczet Jegomć.
 Cól to przecie za Regiment na straży/ virgam vigilantem
 ego video. Vatablus, Pagninus, Rabbi Salomon czyta. E-
 go video flagellum repente occupaturum Iudæos imparatos.
 70. czyta. baculum nuceum ego video. Viegas, Virgam ocu-

latam, oculos vigilantes, apertos habentem. Symmachus
 zaś czyta. Virgam minantem, librantem, agitantem se ac
 paratam percutere przydaie Rupertus. Co li to przeście są tak
 niezwyższyna Eliowa straż? Jedni przez tę straż tak straszno/
 Boska wszechmocność/ Jedynowłactwo/ providencja bydy
 rozumieia/ że Bog wszytko widzac vigilancie/ strzeże zbawienia
 naszego. Stad Egypcianie chcec wyrazić Boga/ malowali oko
 na łasce dając znać iż Bog providencja wszytko opatruie/ y
 opatruie Kreatury swoie/ a laska iako Krol berlem/ Biskup
 pastorałem/ Herman buława/Marszałek laska Kex rząd dobrych
 przemianac a zlych karzac prowadzi. Inni różni różnie o tej
 strażi trzymają. Alec mym zdaniem/ tyy wigiliacy boday
 nie tyy Turecki Nafey Polski strzegocy. A sur virga furo
 ris mei, & baculus ipse est, in manu eorum indignatio mea.
 Zastukyliśmy na karę/ iusz nas tyy Tureckie poslukly/ by ie
 dno nie doslukly/ by iedno te Sasiezwera y tey y tey strony
 nas nie postrąsly. Dai Symbolista trzy drzewa w Sasiezs
 twie/ w kuple/ asci komu ciasno wstepni/ dla przestraszstwa
 siedzenie pobinaia/ przypisal. Nocuit vicinia multis. Te sa
 siedzwa nasze/ confraternie Tureckie/ y inne te/ pobratenstwa
 Łacarskie/ rozbraie między nami a Bogiem czynia/ strzega nas
 pilno/ straża/ strasna straża. Ona straż Eliowa groźba Bo
 zka była/ y tak zydy postrąsyla y przestraszyla/ że wpadł w
 Pánstwo Izraelicie Nabuchodonozor Krol/ Joahima Krola
 Izraelskiego/ Daniela Primasa/ Senatorow/ Starostow/ w
 rzędniów/ Szlachcie Jerolimskie w niewola do Babilonu
 zabral/Ziemstwa/ Woiewodztwa/ Prorowce/ popustofyl/ zy
 dy porozganiał/ Jeruzalem zrabował/ Koscioł tak w spánia
 ly iakiego swiata nie miał y nie ma spalił. O iak dawno iusz strą
 sno straż rozga Boska sprawiedliwosc iego nad tym odpra
 wnie Krolestwem! ó iak nas castigue! ó iak nas po bokach
 maca! a iednak to nie pomaga/ pycha wynioslosc wielka/
 chlopa zabić nie to; maigtnosc wydrzec nie to; naitachac spa
 lić/ zwołać

lić/
 vbo
 stor
 (g
 stu
 per
 om
 sum

(m
 mor
 ad f
 ley
 alia
 Wo
 nos
 nier
 w c
 duk
 mea
 wol
 wol
 sien
 stra
 gbi
 by/
 Pan
 pte)
 wad
 lum

fluc

lic/ zgwałcić nie to; ná stawie honorze/ reputácii zabić nie to;
wbogich drzeć wstawicznymi exaccjami/ oppressjami/ lupić ze
stary nie to; spoczyńtu im nigdy y w swiatek y w piątek
(gorzej niż po trymsku) nie dać nie to. Żei Catholicy moi
suchaycie strasney pogrozki Boskiej Ecce ego vigilabo su-
per eos, in malum & non in bonum, & confumetur
omnes qui sunt in terra, gladio, fame, donec penitus con-
sumantur.

1er. 4

Wolność naszą tá nas niewoli. In libertate natus sum,
(mowi Franciscus Petrarca) non qui nascitur liber, sed qui
moritur liber est. Tute liberum iactas, & ignoras, non dico
ad sepulchrum, sed an liber hodie in cubiculū sis iturus. Jba-
ley mowi: Libertas vestra tenuissimo nitens filo, (sicut
alia quibus fiditis omnia) tremula semper & caduca est.
Wolny iestem / Szlachcie iestem / Pan / Książę / Senator / wol-
ność wielką w Polsce / wolno mi czynić co chcę / bá mow żeś
niewolnik potki żyjeś / y Arolowie potki żyis w murach iakoby
w carceres siedza. Przyznał to Arol Izraelski do Boga o e-
dukcy z tego więzienia / wolności: Educ de custodia animā
meam ad confitendum nomini tuo. Nie ten wolen co swa-
wolen / co się wolnym wrodzi / ale ten co wolnym Sum: nienią
wolnego / z swiatą tego schodzi. Wolność naszą ná cieniu
ślentey nicce / czyli wolostu subtelney wiśi peruti. Libertas ve-
stra tenuissimo nitens filo. Po śmierci tam wolność złota /
gdzie y wiel złoty; ale tu / to wbogich nędza / a Pánów / Kara-
by / zbiory / pieniądze w niewoli erzymaia. Wbogiś lichy / a
Pánom rośkoś dotucza / wbogich głód / (nie maś co jeść y co-
pić) umarza / a Pánów zbytek / piśnstwo / do grobow wpro-
wadza. Liberum te iactas, & ignoras an liber sis in cubicu-
lum iturus.

Psal. 14

Chcecie wiedzieć w czym prawdziwa sąwista wolność /
suchaycie Augustina S. Quem delectat vera libertas, ab a-
more

Lib. de ver
Relig.

more rerum mutabilium liber esse appetat, & quem regnare
delectat vni omnium regnatori Deo subiectus sit, plus eum
diligendo quam semetipsum. **Reo** sie szczęci prawda/ prawdzi-
wo wolności/ niech go rzeczy odmienne iak to lasta Pan-
sta/ ktora na pstrym toniu iedzi; prywatne interesy coru-
pie/ wziatki/ obietnice/ promotie/ fawory nie niewola/ nie
uwodza/ ale kto chce o wolności doczesna y wieczna/ zelować/
niechże Boga nad wszystko preponie/ plus eum diligendo
quam semetipsum. **Ua** też przypada y Ambrozy S. Ille in-
quavis conditione liber est, qui amore non capitur, avari-
tiaz vinculis non tenetur, metu criminis non obligatur, qui
securus expectat presentia, quem non terrent futura. **Ten**
prawdziwie wolen iest/ cen Prawdziwie iest/ co go aniulkony ani
fawory/ complementa nie wioda/ ani łakomstwo zwiedzie/
ani frantosewo obliguje/ ktory wolnego przy glosie sumnie-
nia przy sumieniu glosu/ ktory sie nie obawia zarzutu iatego.
Sola apud Deū libertas est, non seruire peccatis. Summa apud
Deum nobilitas est clarū esse uirtutibus. **To** to wolności/ nie
bydż w niewoli y grzechow/ nie bydż w więzach y okowach
światowych/ nie bydż niewolnikiem Pharaona plekiednego/
nie choldować marności/ prozności ziemskiej/ pozedliwosci
oczu y ciała. O szesliwy kto sie taka szczęci wolnością/ kto
iest od tych nieprzyjaciol wolen. **To** słachectwo prawdziwe
bydż wslachcionym w cnoty/ y w sprawiedliwosci Chrzesca-
ństwa strzedz Zakonu prawa Bożego y Koronnego. Non mi-
nus pro legibus quam pro manibus pugnandum.

Leuitici 26. Strażnikami Bóg wśechmogacy lud swoy
czyniac wielkie im ofiaruie lasti/ iezeli czuinyini y pilnymi be-
da w functii swojej. Si mandata mea custodieritis & fece-
ritis ea, comedetis panem vestrum in saturitate, & absque
pauore habitabitis in terra uestra, dabo pacem in finibus
uestris & gladius non transibit fines vestros, Persequemini
inimi-

ambro: de
seph.

ieron: ad
lantiam.

bertius
: 9 cap: 1

ini
mo
w
nie
y n
iac
mi
ce/
ic.
wo
dzi
de
sta
mi
na
ba/
pr
ly
sie
Ch
fel
nye
dzo
wz
the
po
nie
zela
dob
ian
xa

inimicos & corruent coram vobis. Jeżeli strażnikami praw
moich będziecie / y one zachowacie / chleba / srebra / złota /
w obfitości się nasycicie / eroga żadna na Państwo wasze
nie przyjdzie / pokoy / bogactwa wielkie wam nadam / miecz
y noga nieprzyjacielska u was niepostoi; bic na głowę nieprzy-
jaciół będziecie y wpadną przed wami / a ja zarwę z wami
miejszając będę. I daley tam Pan Bog wielkie czyni obietni-
ce / iako sto człek dziesięć tysięcy nieprzyjaciela porażić ma-
i. Ale iesli też Conter zemna puidziecie / głodem / wpałem /
woyna powietrzem / nieurodzajem was pokarze / wciekać be-
dziecie / choć za wami żadney nie będzie pogoni / wlewno twa-
de niebo przemienia zelazo / iż rosa na was nie kanie / Mias-
są / Prowincie Królestwa waszego / sprochem się y z sie-
nia zrownaia / tak / że zginie spustoszeie / Królestwo wasze
nayałstawy Panie Boże nasz / widzím te pogrozke nad so-
ba / iak się to Proroctwo nad nami sprawdziło / widzím iak
Prowincie / Miasta nasze zburzone / Wsie spalone / Koscio-
ły zrabowane / święte twole sprofanowane. Widzím iak
się surowość zapalczywość twoley Bozkiej nad nami woliła.
Chcieyże Panie pochłanować gnien u twego / chciey nam po-
felgować / a my będziemy przestrzegać Praw twoych y Korona-
nych. Miałoby nas co do tego / y samo zdrowie nasze bar-
dzo wlechte prowadzić lada kiedy śmierć nas zabierze / a
wzdy się nie strzeżemy.

Genes. 19. Zle się strzegła przeto nie strzegła żona Lo-
thowa / y obrociła się w balwan Soli. Respiciens vxor eius
post se versa est in statuam Salis. Co jest że Soli balwanem /
nie iakim twardym staie się marmurem? co że nie w twarde
zelazo / ale w kruche przemienia się Sol? Czemu się nie wgrab-
dab / buk / ale w balwan transformowała Soli? Czemu nie
inna iaka żona Lothowej transubstantiaria? Clemens Ale-
xandrinus powiada: Vt condire & confirmare possit eum,
qui

Lib. 2.
Sermon.

ib. vno de
nt: nou.
cap. 14.

Ambr: in
psal: 43.

hisl: hom:
o. in epist:
ad Cor.

qui possit perspicere spiritualiter. Aby okrasila y do dobrego
nawiodla tego/ ktoryby chcial duchotonic przezytzeć. Augu-
styn S. mowi: Vt fatuos suo exēplo condiret: aby glupich
swym przykladem rozumu nauczyła. Jaby rozumial ze prze-
to sie balwanem Soli stala/ ze sola w oczach swych Malzonka
miala/ a na innych rada sie zapatrywala/ y przetoz sie podobno
z kimsi poznac zapomnianyszy nan obezrala/ a Pan Bog co:
Tu/ Solaci byl w oczach meż/ a toz/ badz ze te ty Solo w o-
czach Swiata wszystkiego: tak bym rozumial/ gdyby mi Am-
brozy S. piekniejszey tego/ a do moiey rzeczy nader sluzacey
racyey nie dawal/mowac: Verba est in statuam Salis, quia haec
species citò dissolvitur, nec potest usum habere diuturnum.
Sic sunt qui temporalia sequuntur, & non sequuntur aeterna.
Ja Solo sie stala/ aby nam ad intende dala: Is wolecie Sol
predko topniecie/ z woda sie siazcy/ wiatr ia truszy/ wilgosc
rospuszcza/ iz Sol dlugo trwac nie moze: tak y my wolno zwol-
na topniemy/ wiatr nas do grobu powiewa/ wilgosc puchli-
ny/ tey abo owey rospuszcza choroby/ y tak z Zone Loehowa
badz y ty/ y ty na smierc gotowa. Topniecien y/ a iakze to?
Sluchajcie Chryzostoma S. Ne superbi & insolentes tibi huc
spiritus o homo. Fluxa & caduca est hominum natura; In-
ventus properat ad senectutem, pulchritudo ad deformitatē,
vires ad imbecillitatem, honor ad contemptum; Sanitas ruit
ad morbum, gloria ad vilitatem, diuitiae ad paupertatem.
Poty ten Swiety: Abyś nie wierzgal/ o sobie dumno nie ro-
zumial czlowieczę/ żywot twoi viecez/ iak sol topnielac sie
rozcieczę. Mlodość sie siazcy/ spiesz do starosci/ piekność do
szpetności/ sily do slabosci/ godność do zelzywosci/ zdro-
wie do choroby/ bogactwa do ubostwa przychodza/ y nędza
sie terminuia.

Psalmo 101. Opisuiac dni życia swego Krol Izraelsti mo-
wi: Dies mei sicut umbra declinauerunt. Co jest prok: iz o-
pisuiac

pisać przedki bieg życia swiego Krol S. nie mowi: iż dni
 moje przeszły przebiegły iako Słońce. Słońce bowiem o lat
 spieszo bieży / a kto wypowie? Ale dni przeszły ubiegły iako
 cień. Miodopłynny Doktor solwuiac Quæstia, odpowiada:
 Declinauerunt sicut umbra, quia præterierunt sine fructu.
 Ha dla tego do umbrы przedko ginacey/ nie do słońca spieszo
 bieżacego życie nasze przyrownane: że słońce choc spieszo bie-
 ży/ przecie pamiętkę po sobie zostawia/ Złoto/ Srebro/ Perły/
 Krusze/ Kwiaty/ Fruktы i. w ziemi produkuiac: ale umbrą/
 dzień bez żadnego przamienia pożytku/ żadney pamiętki po sobie
 nie zostawia. Toż życie nasze wyraża/ złota złoty czystości
 paż/ Srebra bojaźni Bożey nie maż/ Perel enot smiętych nie
 widać/ Kwiecia/ Fruktow dośonalości nie pyta: Dies mei si-
 cut umbra declinaverunt / coż zatym / & ego sicut fornax
 arui.

D. Bern
 serm: 20
 Cantio

Swiatobliwie znali Jasnę Wielm: Wotroba Jano-
 wlocławski/ nie zszedł iako umbrą żeby pamiętnego czasu u po-
 tomnym życia swego nie zostawił. biegł y ubiegł z słońcem
 ten męiny Lew / obchodził znaki Zodyaku/ chodząc pieśń do
 nieba/ w którym Bog dżewięć rezydował mieszłcy/ do Panny
 Przenaswietszey Częstochowskich / Brdowskich i: Obrazow/
 a to z takim gorącym czynił iako słońce/ gdy pali/afektem. A
 ni wody/ łody/ do Brdowa / ani płaski / gory częste do Czę-
 stochowey tamowały mu drogi/ z wielkim zbudowaniem Swię-
 ta Polkiego/ tę odprawował faryge. Stawał przy Ołtarzu
 łakoby na straży u Przenaswietszey Panny/ y znalajszy te Ma-
 tke miłosierdzia / wiem że wyzebrał u niey miłosierdzie / a ta
 święta łaskawa Pani/ opiekunka/ y wileczka grzesnych/ łaskę mu
 y odpuszczenie grzechow u Syna swego ziednała/ bo sie Pismo
 Boże verifcować musi: Qui manē vigilant ad me inveniet
 me, in viis iustitiæ &c. A znowu: Beatus qui vigilat ad for-
 res meas quotidie & observat ad postes meos, qui me invenie-
 rit inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino.

Prouerb:

nat:
cap.
8.

Niewolę co za Pierścien ten Lew trzyma / zda mi się że
Obraczkę / nie masz w niej kamienia. Wiecie że obraczkę pospo-
licie słuby biorą / te na niej adrysuiac słowa: Pan B g nādzie-
iā moia: nosił obraczkę serca swego / iakoby ślub biorąc słu-
żyć Naswiętej Pannie / pobożnie zmarły Pan: oddawał vota,
tablice pierścienie / mówiac do MARYEY: Tys Panno nā-
dziejā moia. S. Edmundus idąc do Naswiętszey Panny zdiał
pierścien z palca / y włożył go na palec Mārki Bożey / ślubu-
iāc tej świętey Pani służyć na wieki; a w pierścieniu miasto
drogiego kamienia wyznęło / Ave MARIA. Arosz trzyma
ten Lew pierścien / ofiaruiac go Naswiętszey Pannie / miasto
Kamienia nabożne reustach serdeczno częstogęste ofiaruie
Aue Maria, Zdrowas Maria. Zdrowas potysiac śroc Maria.
Bog ofiaruiony henrik Suso często pozdrawiał Naswiętszą
Pannę / Zastłuzyl co sobie że mu się Anieli potężorali. Mam
w Bogu nadzieję że za te gorące do tej świętey Pani affekta /
za te pracowite drogi / przy śmierci pod najwyższe twogi:
ratowała cię ta święta Pani / y z Aniolami / jes się ostrzegł rui-
ny nieprzyjacielskiej / znacząco otrzymawszy za przyczynā tej
Pani Victoria.

Cantic: 8: mówi Naswiętsza Mārka o sobie. Ego mu-
rus & vbera mea turris. Ja iezdem murem a pierśi moie
wieża. A to iako? Czemu nie złotem / wbytkā nacyzyste /
nawyborniejsze złoto? czemu pierśi twe nie iedna niebieśka
nazyma? ambrosia? Czemu się nie ziemia miodem y mlekiem
plynaco? Czemu nie najsliczniejszym zowieś / w ktorey cyle
last ile gwiazd firmamentem? Czemu nie iednym y iedynym
w ktorym Bog residuie Lilebem? Czemu nie słońcem / iu-
rżentką / miesiacem / ale się murem y forteca mianuieś? weze-
nie nā to Gwilelm Opāt: Vbera mea non tantum sunt vbe-
ra sed & turris, non tantum nutriendi, sed etiam protegen-
di vim habent. Nullus me putet habere quod nutriam & non
habere quod muniam; Materna pietas mea quos nutrit &
munit.

munic. Murem Jezdem/ y piersi moie nie tylo poſtawiem/
 ale y forteca/ nie tylo karmie żywie ale y bronie chlewo mo-
 ich; niech niek nie rozumie/bym miała czym karmic/ a nie mia-
 ła czym bronić. Matierzynſt. bowiem laſta moja korych kar-
 mi żywi: tych broni y ſaluie. Dobrzeſ ſobie poſtąpił J. W. W.
 iewodo. Beatus Vir qui vigilat & custodit. Jeſ ſtrzeżł tych
 murów/ Jeſ ſie do tey wciekał fortecy/ trzymam o miłośier-
 ney Matce/ że cie w ſwoie wſiawſzy manutencencia Victorem
 uczyniła/ Kiedy wnażywieſzey przy śmierci obroniła potrzebie.
 Dla czegoſ podobno do oſtarniego oczu zawarcia/ w Obraz
 tey Pani oczy wlepił/ pod iej ſię wdaiać obrone/ na Crucifi-
 ſie z ſerdecznymi zapamiętać łzami/ wzywając ſercem naſto-
 ſego IEZUSA. Do ran ſie iego naydrożſzych caluie ie wdarwał/
 do ſerca ſie zranionego boku Chryſtuſowego iako do naſpo-
 tężnieyſzey obrony wciekał/ przez co w Bogu naſzieia tak pil-
 nym będąc ſtraznikiem/ Victoria otrzymawſzy murów niebie-
 ſkiey doſtąpił fortecy. Turris fortiſſima nomen Domini, ad
 illam currie iuſtus & ſaluabitur, mowi Mędzec. J Gezegorſ
 S. Murus eſt Chriſtus, qui nos vndique custodiendo cir-
 cundat. Suſcepit mortem; ne mori timeremus, oſtendit
 reſurrectionem vt nos reſurgere poſſe crederemus.

Apoc

Prouers

O gdybyśmy ymy do tych murów/ do tych fortec Je-
 zuſa y Panny Przenaſwieſzey ſie wciekali? O gdybyśmy ſie
 pod obrone y protekcia Maryey garneli? obymy ia z Anio-
 łami pozdrawiali? O byśmy w Bractwach iej zoſtaiać po-
 winnoſcia doſyć czynili? w dni ſie ſwieſzey Panny (ia-
 teń Pan pobożnie zmarły czynił/ poſty obprawauiac/ ſuſiac/ na
 kobercu tylo pod czas ſypiać) nabożnie ſpowiadał? gdy-
 byśmy w cnorach poſtepowali/ pewniebyśmy na taką mu-
 row naſzych ruine/ Miast zburzenie/ fortec odebranie/ ludu w
 niewola zabranie/ Prowincyi iednych ſpuſtoſzenie/ drugich od-
 padnienie/ niepatrzali. Atoż żeby ſie do oſtatká tym murom
 obalić nie przyſzło: ſtrzeżmy przykazań Pańſkich/ ſtrzeżmy Re-

ligil nąsey/ strzeżmy Praw Koronnych/ strzeżmy mury
 Oczyszcz/ a y sami sie sobie strzeżmy. Byle taka custodia.
 była/ mocen iest Pan Bog strazy nąsey werować/ nędze
 nąsey polatać/ ruiny nąsey poprawić/ zniwoli nas oswobo-
 dzić/ słabami opatrzyć/ zwycięstwo y obfitym obdarzyć
 pokojem. Sluchaycie iak Bog sławny poglądać obiecuię.
 In indignatione mea percussi te, & in reconciliatione mea
 misertus sum tui. Venient ad te qui humiliaverunt te & a-
 dorabunt vestigia pedum tuorum &c. pro aere afferam au-
 rum, & pro ferro argentum, pro lignis æs, & pro lapidi-
 bus ferrum. Et ponam visitationem tuam pacem, & Præpo-
 sitos tuos iustitiam. Non audietur vltřa iniquitas in terra tua,
 vastitas & contritio in terminis tuis. Et occupabit salus
 muros tuos & portas tuas laudatio. W zapalczywości mo-
 iej skarałem cię/ ale gdy sie domnie narodził pohamie sie/
 y sprawię to/ że ci nieprzyjaciele ktorzy cię poniżali/ będą
 przed toba upadali/ z bogactw cię tak iż zmiędzi złota/ z że-
 laza srebro/ z lasow miedzi/ z kamienia żelaz narobię/ y nawie-
 dzę cię w pokoju dając ci sprawiedliwość za Przelożonego.
 Już wołecy o lichu biedzie/ nędzy w Królestwie twoim sty-
 chać nie będzie/ ruiny zamków/ Miast/ Prowincyi/ Fortec
 twoich dopieroż/ na murach twoich zbawienie zasiędzie/ a
 w Bramie twoiej pochwała w wszystkich narodow na strazy
 stać będzie. occupabit salus muros tuos.

Jest ci dla Boga iest/ coby nas do dobrego/ do cnoty/
 y do Boga wiesć miało/ nie tylko tak nieszczęśliwa y opła-
 kana/ ale by też najszczęśliwszą chwilą. Tylko paterz pochwi-
 li/ iak cię śmierć nachyli/ z Muru gornego pudyśieś do sles-
 pu dolnego/ z pałacu Pańskiego/ do lochu podziemnego/ z
 Pokoju wspaniałego do Gabinetu truniącego/ tam gdzie
 śropu po nos/ a ścian po pachy/ gdzie miasto spacerow śmo-
 ła zernatrz oblando. Nie zawse w świetni chodzie będziesz/
 pod czas cię gruba pokryie żalobą. Nie zawse z Demooritem

przysię

przyjdzie sie śmiać / musim podczās z Heraklitem rozze-
 wnieni płakać / kiedy szczęście nie tyło z nami igra / ale też
 nieszczęście cżco marze, na karku nam następuje / a przez fa-
 talna śmierć rżę wszystko / wali / ruiniuje. Bądź Krolem/
 Cesarzem / Woiewoda / Hermanem i. w murach grobowych
 rozoznać was trudno. Wiecie kiedy owo konie jedne vsarżko
 bogato ubrane / drugie zaś kocami tyło prostymi odziane
 prezemnia / dla stroiu owego / zda sie cos jeden nad drugie-
 go. Jaki tyło ztego dere / z owego złote koncerze / rzady / chas-
 wrowane pozdeymnia siodła / aszci tak to kon iako y to / tak
 go kocem na noć iak y owego nakryia. Tak właśnie wstroi/
 tego Bog w korone / tego w Książęcia miere / tego w Sena-
 tora toge / tego tak tego owak. Temu dadza buławę / temu
 lasz / temu wielkie owemu mała pieczęć. Śmierć przypadnie
 wszystko owo zdejmie y korone / miere / toge / oręża i. ode-
 mie / pieczęci choćby y Majestatis odpieczętnie / asz on Pau-
 tak goły iako y drugi prosty kon; także go gruba pod noc
 śmiertelna / iak y drugiego okryia żaloba. Jakiś to tylko pozor /
 iakas iak na Comedyi person odmiana. Na dialogach wiecie
 jeden sie za blazna (tych śiać niepotrzeba) wbierte / drugi za
 Pána / ow za Hermana / aszci iak sie porozbieraią wszyscy nie-
 nie małe: onym chłopcom iak na nowe w szkołach rozgami-
 daio. Tak też y nam śmierć czyni / ten sie Pánem / ten He-
 rmanem / ten Pantkciem / ow Książęciem wrodzi / aszci gdy go
 śmierć rozbierze / gdy go ze wszystkiego omieście y oblerze / tak
 iako prosiak do grobu nago wchodzi. Odeim od niego maję-
 cności / włości / godności / pieniądze starby / aszci taki Pán iak
 ko y ty. Omnium hominum personata felicitas est; conte-
 mines illos si despoliaueris, si perpendere te voles, seponere
 pecuniam, domum, dignitatem, intrus teipsum considera.
 Uczony Philozoph. I Ambrozy S. potwierdza. Nudi o-
 mnes nascimur, nudi morimur, nulla distinctio inter cada-
 uera mortuorum, nisi fortè quia grauius fatent diuitum
 corpora,

Seneca
 epis: 80.
 Lib. de
 exois: Fra

Isaie 11.

corpora, luxuria distenta. Nie maś w grobie różności/ wstę-
scy sie porównaia. Hababit lupus cum agno, & pardus
cum hædo, vitulus & leo, & ouis, & vrius, simul morabū-
tur. Simul requiescent catuli eorum. Wilcy z Bzurami/
Prawdzicowie z Junoskami/ Rysie z Wierusiami/ Kawicze z
Ciołkami. simul requiescent, spólnie w grobie spoczywać be-
da/ spólnie sie zgodza. Ani tam Lew rzecze Ciołkowi ia Krol
ia Pan / wstap sie; ani tam Rys rzecze pultosciowi wara;
ani tam Wilk rzecze baranowi wstępniey sie; ani Niedzwiedz
zarykanie ia Jegomosci wstępnis simul requiescent. Zaczynam
pominac między innymi na świecie miszeryami na takowa w
tey dolinie równine/ Pan lis/ vbogi lis/ memorare nouissi-
ma, a pilna czyn okolo duszy wigilia.

Prov: 16.

Isaie 49.

Theatr: vi-
a humana
ver: Leo.

Miał na dobrym baczeniu/ częste czynił śmierci memento
Jaśnie Wielmożny Woiewoda/ przetoż tak swoi ordy-
nował żywot/ iakoby Lew ten z murów/ do murów niebies-
kich/ z Korony do Korony wieczney doszedł. Znal sie bydz Pa-
nem/ gdzie tego była potrzeba/ znalaz sie bydz pokornym/ przed
Bogiem sie za wielkiego poczytałac grzesznika/ za robaka cie-
dnego/ co z upokorzeniem wielkim biłac sie w pierśi marował.
Taka tedy straza y ostrożnością strzegac duszy swzey/ Zakonu
Bozego y Praw Koronnych/ Victoria otrzymał/ y od ruiny
sie wieczney salwował. Custos animæ suæ servat animam
suam. Mniemam że Bog weyżżał na iego pokore/ na iego
cnoty wielkie/ dzieła heroiczne/ y wpisał go w poczet Wybra-
nych swoich/ y collocował w mury Jerozolimy niebieskiej.
Ecce in manibus meis descripsi te; muri tui coram oculis
meis semper.

Maximilian Drory Cesarz miał Lwa/ Ktory go zawsze
strzegł/ a nawet y umarłego Pana odstąpić niechciał/ ten Lew
gdy Skarb Koronny Berio/ Korone/ Miecz/ Jabłko w Palacu
produkowano/ y potym w strzyżni zamknięto. Lew on polo-
żył sie na strzyżni/ strzegac pilno Skarbcu/ y Pana swe°. Strzegł

ten

ten Lew Jasnje Wielmożny Woiewoda Skarbcu Koronnego/
strzegł Korony niebieskiej / y Berla Krzyżowego. Strzegł
Jąbka blogostawieństwa wiecznego. Strzegł Pana nad Pa-
ny Jezusa Chrystusa Zbawiciela swego/ z^oad mniemam że go
to szczęście które Lwa od Jana Austriaka/ iż go tak kochał/ że na
piersiach iego Lew spoczywał/ podkłało; Mniemam że y Chry-
stus przytulil tego Pana do piersi miłosierdzia swego. Ad u-
bera portamini.

Ibid:

Isaia: 66

Philosophow opisuiac Lwa mowi: Leo est liberalis,
fortis, nobilis: Ktoż w tym Lwie nie widział Liberalitatem,
ktora tak hojne dobroczynności Zakonom y wśzytkim świadc-
czył ubogim / Ktoż nie znał iego liberalitatem, kiedy Kościół
Bogu na chwałę w Ostrowie fundował / kiedy Solwark pe-
wny Wycom Dominikanom Brzeskim Kulawskim / (co mam
z ich samych relacyi) przyczynił / kiedy iatmużny tak rzęsiście u-
bogim dawał / kiedy temu tu miejscu z ochoty swoiey / ale y
za pobożną perswazyę Twoię Jasnje Wielmożna Woiewo-
dżino (ktoras my wielkim motuum zawzię do dobrego była)
znączna summe nielegował / nie / iż to drudzy / ale przez ręce
Twoie Pańskie dał. Y gdy sie mowiło że to w tak dobrym de-
pozycie u was nie zginie: Hey mily Wyżce / co Bogu to Bo-
gu / niech to na chwałę się Bożę obroci. Będzie Cny Woiewo-
dzo potomnym wiekom przykład Pańskiey Munificencyę
Właszą / y dobrodziejstw obcych / mniemam żeś ieszcze ży-
jący tu odebrał centuplum blogostawieństwa Bożkiego / a
teraz niepochybna obietnice vitam eternam.

Arist: 1. b.
animal.
cap: 1.

Alle iezliżby ieszcze na iakiey widzenia Bożkiego zossta-
wał expectatiwie / y mowił: Sperauit anima mea in Domi-
no, à custodia matutina usque ad noctem. Jesliżby dotąd
gdzie pod strażą zosstawał / y succursu wołał: Educ de cu-
stodia animam meam ad confitendum nomini tuo. Mnie.
mam że go twoie Jesnie Wielmożna Mściła Pani prawdzi-
wa Victorio z Trzebuchowskich SZCZAWINSKA, Woiewodzi-
no Jn:

Psal: 109

Psal: 14

do Jnnowłodzka (która on Aniołem jedynym w mądrości/
 w dobroci/ y innych talentach nazywał) supplemencowały
 szczerotliwej Państley munificencyi donatywy; tysiącami
 na Mże S. S. succurs duszy jego czyniac sypak/ a potym
 po różnych Woiewodztwach do różnych Kosciołow/ Kła-
 sterow/ Zakonow/ Państie y rzęsiście iakimżny rozestala.
 Czyż ma cie żegnać ten/ który wiekować sobie by można
 życzył z Tobą. Żegnać nie będę/ bo na coś to żegnać/ ponie-
 waż sie wkrótce wszyscy powitamy/ a to też pogrzebowe
 żegnanie/ bywa pod czas nieufortecnowanie/ y na mnie że-
 gnanie Węc nie żegna Cie Jasnie Wielmożna Woiewodzino/
 y bodaj był nie pożegnał/ ten który affektem Twoim/ miło-
 scia/ obserwantia przyiacielska/ y innymi dzielney Heroinie/
 Światobliwej Młecronie/ prawey VICTORIEY, należący
 mi wraczon był przymiotani. Nie żegna/ ale dziękuić za one
 to pożyciu Waszym madre zdrowe rady/ dziękuić za wielkie
 duszy jego obrady: za one duszy y ciała jego w chorobie/ z wiel-
 ka pilnością y serdecznym affektem przytługi/ prace/ czucia/
 facygi/ a dopieroż po śmierci nie odwrotne ratunki: y taka
 magnificencia y sumptem Pańskim wyświadczone affekta/ na
 których sie nie jeden po śmierci omylił.

Czasu jednego przyali Święci na pustynia do Świętego/
 ażci gdy po wieczterzey/ prosi wlas z sobą na wecy: tam gdy
 Palmowymi częstuią sie fruktami/ trzaska drzewem/ Lew sie
 straszny potaje/ polekli sie drudzy/ y paterza na gospodarza coczy-
 niec będąc/ a on dawszy Lwowi iabłko y dragie w podróża go
 na pokoy wyprawił/ y tak Lew posilony na spoczynek poszedł.
 O wieleżby złotych światobliwych Twoich Jasnie Wielmo-
 żna Woiewodzino rachować nabożnych fruktow/ ktorymiś
 tego spracowane posilala/ y dorad nie przestajesz posilać Lwa/
 wieleby złotey roszy leż Twoich za duże jego wylanych ośro-
 wanych w złota zbierać czasę/ y oczom prezencować Bożim:
 Wieleby tu drogich perel serdecznych affektow/ z Cenchy Ser-
 ca Twea

dą Twego wybierać? wieleby zbierać złota/ któreś dusze lego-
 racuiac spendowała; wieleby żalów ziednę stronę/ Victoryi z
 druga świadczyć/ żeś się w okazyey (która Cię już jaem vga-
 niając tu strata Przyiacela/ tu przez ogień/ pożarem Pánstich
 dostatkow/ ręką Boską dotknęła) prawdziwa Victoria pokar-
 zała. Świadczeniem tych heroicznych dzieł sam Bog niech będzie.
 Bazaietius Soltan Cesarz Turecki/ Victoria z Chrześcian o-
 trzymawszy/ exprobruiać im nieszczęście/ złość/ niesprawiedli-
 wość/ dla której ich Bog odstąpił/ samego Boga na swiá-
 decwo biorąc/ dał rękawice á na niej Crucifix odmalować / z
 taką inscriptia: Victoria testis. Niech że/ ale w innej cięśkie-
 go żalu okazyey/ przy różnych heroicznych dziełach/ będzie
 taka inscriptia: Victoria testis. A drugi dawoby żaloso/ choć
 zawse się zwyciężająca odmalować Victoria/ takie przydał-
 noemá: Dominus mihi adiutor. Nie raz nie dziesięć nastu-
 chaliście się słow mądrych Jas: Wielm: Victoriey/ w tak cie-
 żkich okazyách/ Dominus mihi adiutor. Pan Bog niech czy-
 ni co chce wszystko dobrze co z Boskiego pochodzi ordina-
 su. Widzę iż w tych żalach strzałę herbowną serca Twego
 do nieba obracać/ pól pierścienia sobie zostawiać/ druga
 połowę bo głowę (Vir caput est mulieris) niebu ofiarować/
 Casy Twoy Pogończył (lubo latent in corde Sagittæ)
 przy oddanym Prawdziwu/ Bogu consecrując. A lubo ży-
 czył duszkośby pogonii/ abo ognąć od śmierci/ odstrzelić hár-
 cownym herbowney strzaly żelezcem; Jużś trudno: iuż náś
 Woiewoda: accubans dormiuit vt Leo quem suscitare ne-
 mo audebit. Już tu fortissimus quisque cuius cor est qua-
 si Leonis pauore soluetur. I to precz wstąpić młsi: Leo
 fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum. Ca two-
 ja iedyna w tym żalu pociechá/ że ten Lew między znaki nie-
 bieśkiego annumerowany Zodyaku/ że się łapami pierścienia
 wieczney chwytá szczęśliwości: Cælum post fata tenebit. że
 się Jasne Wielmożny Woiewoda tużę ołásce Bożej teraz z

In Sym
 Heroun

Ad Epł
 5.

Numer:
 2. Reg:
 Prover:

Bogiem wita / z Tota dziękując po wielokroć za wszelkie va-
przyjemności / łaski / ratunki w szczęśliwej da Bog po latach
naprzędłużenszych przywita się wieczności. Usam że ten Pier-
ścien który Lew Bogu podaje / y oddaje / za Signet ieden na
Boski manuce nentii włożony palec. Piśze Ennodius że w pier-
ścieniach Lwy rżnięto: gestandus manibus sevit Leo blandi-
or ira. Wiem że w sercu Twoim ut signaculum super cor tu-
um, ten Lew wspierany dobrze wyrżnięty.

Dziękuję y Tobie J. W. Mści Kieże Biskupie Łucki ten wielki
Senator / za wszelkie affekta / y przyjemności / oraz y za którą
świadczyś ostatnia zmarłemu wstęgę. Wiedzie gdy się mury
wala drzewem co przedsię wspierała. Obalił się ten mur / Ru-
sznie mówię mur to tu Woiewodztwo zdołacy / Królestwa
z Przodków swoich broniacy. Drzewo go Twoje Herbo-
wne Jas. Wiel. Godziembą wsparło / y poparło. To Drze-
wo które Kościół S y Rzeczpr: władza rada / złota suada wspie-
ra dzwiga od tak wielu lat; Abowiem Łuckim Bisku-
pami naipierwszy z Polaków / Jasnie Wielmożny Michał Go-
dziemba przodek Twój / wielki y pobożny Pan który od Du-
chowności y tych Woiewodztw w roku 1216. obrany / ięszce
za Konrada Łuckiego y Włodzimierza Kieże / instanc-
ją do Papieża wnosiącego / od Honoriusa III approbowan-
y / z wielkim tryumfem Woiewodztw na Biskupstwo in-
stytucowany: wspierał Kościół Święty y miły Matki
Królestwa tego mury. Czasu iednego S. Gerasimus przecho-
dził się nad Jordanem między Godziembami; obaczy Lwa
wzrastającego / na nogę bardzo wchremniającego / a Świętemu się la-
śającego / nogę zranioną pokazyującego / y iakoby z płaczem rąka
wołającego / przyskapi do niego on Święty Pasterz / weźmie
nogę wyjmie drzazgę czyli gn ozd / orok wyćśnienie / obwinie /
y opatrzy Lwa / Lew uzdrowiony wielka mu to laska historia
świadczy nadgrodził wdzięcznością. Czuiący y Swiatobliwy
Pasterz J. W. Mści Kieże Stanisławie z Lubrańca DAMB-
SKI Bi

: 98

Epis:
kau:
63.

PP.
93.

SKI Biskupie Lucji/mniemam o łasce Bożej / żeś dziś wzbró-
wil Lwa tak zacnego / Jásnte Wielmoż: Woiewode Innowlo-
clawskiego / żeś go zleczył y posilił chlebem y Winem Aniels-
kim Przenaswigtęsy Ofiary / żeś ieżeliby ieszcze ofstękatac da-
żył do Nieba / całe mu dopomogli / za toć wielce a wielce dzię-
kując wżelka w pozostałych Panietach / recompensować obles-
cule wdzięczności.

Dziękuję y Tobie Jásnie Wielmożny M. P. Woiewoda
Innowloclawski / Leczycki Gambinski zc. Starosto / tudzież
y Tobie Jásnie Wielm: Młci Panie Kastrallanie Kruswicki /
dziękuję Wam wlochányym Braci / Rodzonym swoim / za wspi-
kie życziwe chęci / y wprzeymości Braterskie. Życzylby sobie
Wasz wlochány / y zawsze Wasz Kochaniacy Brat / Ten Cny Wo-
iewoda by najdlużej scistey confidenteyeysze z Wami kando-
rem / ale iż śmierć tę scistość rozrwała / y rozbrat między Wa-
mi bezyniła / tak / że mu samemu za życziwe podziękować Wam
nieprzychło chęci / tedy przezemnie dziękuję. Ta wasza rostracie
tak wielkiej niech będzie pociechą / że Ten Cny Prawdzic in cam-
po Celestino; nie tylo iako w Herbarzach maluią / ale też w pra-
wdziwych niebieskich w Bogu nadzieia witac sie z wami będzie
polach. Nie wiele tym nie użyta śmierć rostrala / że sie na te mury
ry porwała / już to nie raz ie ruiniue / ale nie zruiniue / y owszem
concussio firmat, kiedy godności / męstwo / wspaniałość / cno-
ta Wasza / co śmierć zruiniue ona restauruje. Tudzież
Domowi Macierzystemu Jasn: Wielm: Jch Mm. pp. S o-
K O Ł O W S K I C H dziękuję / osobliwie Tobie Cny Stolniku In-
nowloclaw: ozdobna głowa Doma tego / Senatorska zawsze
obstowała godnością / wielka przy broniącym Mieczu stynes-
ła mądrością. Choragwi zaś Jasn: Wielm: Jch Mm pp.
VCHANSKICH już abďankuję. Tey Choragwi ktora sie Boni-
stantinowej / bo Krzyżowej rowna / tey Choragwi pod ktora
Krzyże Arcybiskupie / Pastorały Biskupie / Senatorowie y Dia-
gnitarze wielcy zawsze zostawali / ktorey przypisać mogę co by-

to z Theodosiusza Wielkiego Choragwi/ Salus: Nlech przy-
choragwiach Rzymianie Orła/ ci Gryphá/ owi z Orda pio-
rona nosa. Ten przy Radwanie krzyż Jezusow piasnie.
Ita proprior astris. Nlechybil przodka swego pobożnie
zmarły Pan/ tak iako on za Bolestawa smigłego wpadł w
Zosciot Choragiew wstawszy nieprzyaciol poraził/ tak on
wpadł do S: IAKVBA y otrzymał Victoria/ może mu z A-
lexandrewa przypisać choragwia: Manebit Victoria. Pamię-
ta potomnym wiekom ta Twoja będzie resolutia.

1753 1750 Obraca oko na was Jaśnie Wielmożne pozostale Pa-
nieta Ociec y Dobrodziey Was/ ktory Wam zarosze Oycos-
wsta dawal zprzymierzo Waszych pochwałę/ lecz y przy
śmierci serdecznym Wam blogostawil affektem. Odumiera
David wkochanego Syna Salomona/ y blogostawiac mu
rzecze. Ego ingredior viam vniuersę terrę, confortare &
esto vir. & observa custodias Domini Dei tui, vt ambules
in vijs eius, vt custodias ceremonias eius & iudicia, vt in-
telligas vniuersa quę facis, & quocunquē te verteris. Cuz
downe iaktes Zrota Dawida przy śmierci z Synem sie poże-
gnanie. Ja wchodzę (mowi vniwersalacy Ociec) na droge
wszystkiej ziemie: ba opał ci by to/ zchodzisz od wszystkiej zie-
mie Starbow/honorow/ włości a wchodzisz w jedną drownią
na trune/ wiedne trzy łokcie ziemie. A iakże mowisz/ ingre-
dior viam vniuersę terrę? Za wiedział David/ iż dobrze
żyć miał ziemie obiecana posiesi/ y z Bogiem krolować.
y tak przestrognosć granic wieczności czyni sobie przy śmier-
ci. Ingreddior viam vniuersę terrę. Może y Rodzic Was
Jaśnie Wielmożne Panieta toż mowić z Dawidem Zrolem/
wsta Leo Rex z Greckiego. A przycym do Was wkochanych
dziatek/ blogostawiac wam mowi: Obseruate custodias Do-
mini Dei vestri, Szczęście Przykazań Pánstlich/ Zerbowney
Murow Waszych bróńcie fortecy/ w pebeżności/ awiaro-
bliwosci/ ktora z Rodzicow macie życie. Jaśac blogostaw-
wiac

wiac Jakobowi Synowi swemu mowi: det tibi Deus de
 rore cæli & de pinguedine terræ, Seruiant tibi populi qui
 benedixerit tibi benedictione repleatur &c. Tosi wielkiey
 expectatiwy. Jakubie Woiewodzicu Jnnowłocławski Ociec
 Twoy dacie błogosławienstwo. I Tobie Jasnie Wielmo-
 żna Woiewodzanko/ ktorey imie zrzecza się zgadza/ Anna
 jest gratiofa, misericors, wśelkiey łaski y błogosławienstwa
 Bożkiego włochany Ociec Twoy / (raz / drugi / y trzeci nę
 cie ręce kładac) życzyć obfitości. Czasu iednego umarł Lew
 stary/ Lwie młode zostawivszy po sobie/ zalaczkowie kolo-
 niego stali/ z umarłego się natrzęsali/ co się go przed tym bę-
 dzo bali: asći iedno raze zalacowie stacza a ono Lwie ius-
 doroste idzie asć tu wrossypke co żywo. Służyć tu może co
 Symbolista drzewu ściętemu/ lecz łatorosl wypuszczającemu
 przypisał: vno deuulso non deficit alter. Lubo smierć Ja-
 śnie Wielm: zabrała Woiewode Naszego/ iednak non defi-
 cit alter, wielkiey expectatywy potomek Jasnie Wielmo-
 żny Woiewodzie/ y z druga Bracia stryiecznaktorem tu przy-
 tomnym y odległym iako włochanym Synowcom/ wrowniey-
 z działkami swymi pomysłnych życzy szczęśliwości y wysor-
 tich w Rzeczyp: subsellia.

Dziękuję wam Jasnie Wielmożni/ Wielmożni Prełaci/
 Przeswiecna Kapituła Włocławska/ iż na ostatnia stawili-
 ście się (succurs pobożnymi modlitwami y Nasz: Ofiarami
 duszy iego czyniac) refuge. Cudowna rzecz że Chrystoffem S.
 Kapłanow po Nkcy S. ognistymi nazywa Lwami: Tan-
 quàm Leones igitur ignem spirantes ab illa menfa receda-
 mus. Czemu was raczey Prawdziwami/ a nie Junokami/ Kę-
 wiczami/ Szynalami nazywa. Czemu was raczey Lwami/
 a nie baranami/ Orlami/ Golenbiami aho tym podobnym
 mianuie Creatorem. Naturalistæ dwoiakæ nature/ w Lwach
 bydz powiadala/ a inne wśytkie zwierzęta iedne tylo mają.
 Lew mowi Pietrus wprzodku jest niebieści/ ztylu zasada się
 bydz

Gen. 27

Homil: e
 ad popu

Hierog: li

Cyrril.
fol: Ca-
lecheſi
flag: 4.

bydź ſiemſtim/ á ten Chryſtuſa nature Bozka ſnieba ludzka
z ſiemni maiacego znaczy. Chryſoſtom tedy S. na to ſie reflektu-
iac/ Lwami po Communií S. Kapłany nazywa. przeto/ że
oni przez Ofiarę naſwieſzta iakoby ſie Chryſtuſami ſtali/ Bo-
zkiey y ludzkiey Chryſtuſa wczęſtnikami natury; Concorporei &
Conſanguinei Chriſti. Więc Ty Preſwieſtana Kapitulo przez
tę Eucharíſtia niebieſtimi/ ogniſtyni ſtawſzy ſie Lwami/
mniemam jeſćie Lwa tego w niebo introdukowali. Za co
wam dziękuie.

Dziękuie y wam Jaśnie Wielm Sieſtrzyney/ oſobliwie
Tobie Wielm Młci Panie Podkomorzi Małborſki/ Staroſto
Lipinſki/ za te kłora Wuiowi ſwemu ſwiadczyſ (lubom nie-
iako przeſpomniał) uſługę. Piſe Alianus, iſ Niedzwiedź na-
padł na Lwa młodego y pożarł/ ſtarzy przyida Lwiecia nie
znajda/ w pogonia za nim/ niedzwiedź radzac o ſobie na drze-
wo uſedł/ Lew na ſtaży Lwice zoſtawiwoſy/ poſedł y przy-
prowadził Paſterza z ſiekiera/ kłory mu drzewo ono podciął/
y Lew ſie krzywdy ſwoey wet wetem oddziac niedzwiedziowi
zemiſcił. Wypadła z podziemnych kłnei iako dził niedzwiedź
nieublagana śmierć.

artial. lib
: 14. de
papho: 1.

*ſtrauit heu ignota ſpectandum mole Leonem,
Herculeas potuit qui decuiſſe manus.*

A tego męznego w Cnote w rezolutia Pánſta/ z muirow her-
bownych porwała Lwa; więc iſ iako ſobie zámſſe życziłce-
go y wprzeymie kochaiacego Wuiá żaluięſ/ y to przytomno-
ſcia ſwiadczyſ/ dziękuieci za to y wſelkich w Kroleſtwie y
tey Rzeczypoſpolitey życzy y wińſtuje godnoſci.

Dziękuie wſyctim Jaś: Wielm Potrewaym/ Sierpie-
cznym/ Wuiiecznym/ Ciotecznyim/ Bráćiey/ Synorcom/
Sieſtrzencom/ y wſyctiey kłroi y Spowinowaceniui/ tak z
Domu Jaśnie Wielm: Jann pp. TRZEBVCH IWSKICH,
oſobliwie Tobie Wielm: Młci Panie Staroſto Brzeſki/ za
wſelkie prace ſtárania y podięte do tego Aktu ſarygi/ I z
Toba

Toba Wielm. Mości Panie Choraży Janowłodawski. Tu
 dzieś y Tobie Wielm. Pułkowniku/ wielki y dzielny Kawal
 lierze. Ani mi sie przepomnieć godzi Ciebie Wielm. Podsto
 lina Nowogrodzka/ y z Rodzone Twoja Wielm: Podstolina
 Brzeška/ ktore on iako Rodzone własne kochał/ kanował
 Siostry. Dziekuję wam wszystkim za affekta przystąpi/ y w
 przeymosć wszelką; toż Wielmożnym Młazontom Waszym
 czyni; Na pochwałę Jas: Wielm: TRZEBVCHOWSKICH doś
 ni sens y wotum (ktore czysto dawal) Senators wielkiego
 pobożnie zmarłego Jas Wiel Woiewody powiedzieć. Dobrę
 to gniazdo tych TRZEBVCHOWSKICH, wszystkie moje w
 rentowanie z Przyjaciela mego/ktoregom wziął z Domu tego.
 Dziekuję y Jasnie Wielm: Jch MM. pp. Leszchynskim/ Lub
 omiejskim/ Grudzińskim/ Dablskim/ Pszchonskim/ Ciocho
 wskim/ Cholibowskim/ ic. ic. y wszystkim Jasnie Wielmożnym
 Skrewnionym Spowinowaconym Familia/ za tę ktora swia
 czyli wprzeymosć.

Dziekuję też Duchowienstwu/ y Zakonom zgromadzo
 nym. Wolal przez Was do Boga ratá. Domine saluum me
 fac ex omnibus persequentibus me, & libera me ne quando
 rapiat ut Leo animam meam, dūm non est qui redimat ne
 quē qui saluum faciat. Naturalnie pisa o Lwie że gdy gło
 dny padnie na łup / a żadne miara wydrzeć u niego nie można/
 gdyby na ten czas miał kto jego dziecię w poimaniu/ to go tylo
 żelazna wderzyć aż zarytnie rozga / zaraz Lew stary wbytko
 porzuca / a na succurs Lwiecia przypada. Surowosć spra
 wiedliwosći Boskiej / ktora w Cyscu grzechy nasze purzuie/
 jest jednym okrutnym Lwem / wpada dusza naszą wspone w
 pazury tego Lwa/ y w Cyscowym więzieniu wpoimaniu jest.
 Coż z tym czyni/ iako ja ratować? A to jest Lwie Syn Wy
 ca przedwiecznego Chrystus (vici Leo de tribu Iuda) Sā
 kramentalnymi Chleba y Wina osobami/ iakoby wwięziony/
 Tegoscie Wy pobożni Bapłani za duszę zmarłego Pana ofia
 rujac/

Psalm. 7.

ruinac / Oycá przedwiecznego do tego przywiebli / iż na głos
Syna swego wwołnil duszę jego. Za co Wam dziękuję.

X
Dziękuję y Wam wboższy Reformaci Bracia moi / za na-
bożne modły / a przypominá Wam láski dobrodzieystwa Páns-
kie / y rzęsiście iakmużny abyście ich pamiętani byli / a w tej o-
kazyey wdzięczność mu świádeżyli. Czytam w Żywóciech
Swiętych / S. Páwel Opat miał iednego Brata imieniem Ja-
ná wielkiey prostoty y swiátości cześć / tego w pewney
Klastorney wysła potrzebie / aż ci Brat rzecze / Oycze S. iest
tam Lew straszny. Rzecze Opat / idź że go przyprowadź / posła
oná duszą pobożná / aż ci Lew ogromny wynidzie / złapał go /
wymknął mu się / nuż wpogonia za nim wołaiac: Abbas
meus praecepit ut alligatam te perducam ad eum. Stanol
Lew / wziął go iako iagnię y przywiódł w powrozeku przed O-
patá. Co Opat postrzegłszy zawołał: Solve & dimitte ut per-
gát ad locum suum. Więc y my prowadzim tego Lwa do
ciebie Oycze S. Ścáńisku Patriarcho nasz / który ten Przy-
wilej od Chrystusa masz / iż Dobrodzieiow Zakonu Twego
z Czystą wyprowadzisz: w Powrozeku go Twoim iako Conscia-
ta naszego prowadzim. Lecz ieżliby się co więcej do tego
przywiązało / y go rącz wywioząc / Solve Oycze święty / &
dimitte eum ut pergát ad locum suum. Ten oblig ná się klá-
dziemy / iż Cię potomnymi czasy Cny Woiewodo Wielki Do-
brodzieiu Nasz nie przepomniemy.

Woiewodztwom Turcznym / Ziemiśwóm / y całym Kró-
iáwom / Senatorom / Dignitarzom / Urzędnikom / y wszytkiey
Braci Szláchcie respective każdemu / dziękuję za wszelką ob-
serwántiá y wprzeymosć. Lizymachus z strasznyim portawłszy
się Lwem / gdy widział niebezpieczeństwo zdrowia / porwał
garząc piástu / y rzucił między oczy Lwowi / zapruszyłszy mu
oczy Victoria otrzymał. Kiedy Sw. Pawłowi Pustelnikowi
Lwi grob grzebli / piasek doł kopiec wyrzucáli. Jásnie Wiel-
możnemu P A W Ł O W I Naszemu już grob wykopány / rzucił
piástiem

piastem na Was Ten pobożnie zmarły Pan / pamiętkę Wam,
Śmierci na oczy przywodząc.

Pange toros, pete vina, rosas cape, tingere nardo.

Ipsē iubet mortis Te meminisse D E V S.

Wszystkim Wam za wszystko dziękuję / jeżeli się w czym ko-
mu naprzykrzył donatywy prosz wzajemnie wszystko wszystkim
daruje.

Dziękuję Slugom / y wszystkim domowym / życzliwemu pod-
daństwu / za usługi y wszelką uprzymość / prace / farygi kolo te-
go Altu podjęte. A już do Herbownych murów swoich mówiac
Servati à me diu, nunc me servabitis muri, konczy. Idę z skle-
pu do sklepu / z muru do muru / a idę z tym ciałem w którym
zmarłych wstane. Więc / ipse ad sepulchrum ducetur, & in *Iob. 21.*
congerie mortuorum vigilabit. A iateż konczy.

Wiecie / kiedy Strażnik Koronny lub Polny nocne obie-
dza vigilię, Runt / albo Strażę / pyta się / mien Hasto. Już
nocna bo śmiertelna odprawuie Straż / Jasnę Wielmo-
żny Woiewoda Tłaz / o Hasto nas pyta / Mienmyś

dzis y daymy to Hasto /

Requiescat in pace,

A M E N.

APPROBATIO.

Non sine magno spirituali gustu, hanc funebrem
Concionem, Rñdi Patris in Christo FRANCISCI
ELERT, Fratrum Minorum Seraphici Parentis PP.
Reformatorum, Prouinciæ Maioris Poloniæ, Con-
uentus Vladislauiensis Emeriti Superioris, & hacten-
us Ecclesiastæ discretissimi, legi. Quam non absque
iusto rationum pondere, Audientium pro tunc pu-
blicus approbavit applausus, & vita superstitis Illu-
strissimæ & Magnificæ Dominae conjugis, demortui,
luce publica donandam, tam mediante assensu
superiorum Sacri Ordinis, quàm Authoritate acce-
dente eorum, ad quos de iure spectat, petijt. Qua-
re sicut audientium pro tunc placuit præsentia, ita
vt & absentium lecta placeat oculis, dignam præ-
lo iudicauit Ordinaria Rñdissimi Officij Generalis
Posnaniæ Authoritate (quâ hac in parte fungor)
permittente. Dat. Posnaniæ 21. Ianuarij. Anno par-
tus Virginæ 1680.

STEPHANVS MORESKI,
S. T. Doct. Canonicus Cathedr: &
D. M. Magd. Præp: Posn: mpp.

